

Coronavirus februari 2021

Nederland is al een jaar in de ban van het coronavirus. Op 27 februari 2020 werd de eerste besmetting in Noord-Brabant bekend gemaakt. Nu, een jaar later, zitten we opnieuw een aantal maanden in een lockdown. Sinds januari geldt er ook een avondklok. Daarnaast adviseert de overheid niet meer dan één persoon in huis uit te nodigen. Hoe staan inwoners nu tegenover de maatregelen? Heeft de nieuwe lockdown invloed op de mentale gezondheid? Zijn ze bereid om zich te laten vaccineren? En hoe beoordelen ze de aanpak van de overheid?

Vorig jaar april stuurden wij ons panel voor het eerst een vragenlijst over het coronavirus. Dit onderzoek hebben wij nu een aantal keer herhaald. De laatste meting was tussen 10 en 14 februari 2021. Deze factsheet beschrijft de resultaten van de coronavragenlijst die panelleden in deze periode invulden. Deze lokale resultaten vergeleken wij met de resultaten van eind december en de landelijke resultaten van het RIVM.

Bereidheid ten aanzien van de coronamaatregelen

Hoezeer zijn inwoners eind december en midden februari bereid zich nog aan de maatregelen te houden?

Panelleden in de regio Zaanstreek-Waterland geven aan in februari op sommige punten **minder bereid** en op sommige punten **meer bereid** te zijn om zich aan de coronamaatregelen te houden vergeleken met eind 2020. Dit is te zien in de grafieken op de volgende pagina.

De bereidheid nam **af** op het gebied van:

- zoveel mogelijk thuiswerken;
- laten testen bij verkoudheidsklachten;
- In quarantaine gaan na een bezoek in het buitenland.

De bereidheid nam **toe** op het gebied van:

- bij verkoudheidsklachten thuisblijven;
- thuisblijven en geen bezoek bij verkoudheidsklachten van een huisgenoot;
- een mondkapje dragen in het openbaar vervoer;
- in quarantaine gaan na nauw contact met een besmet persoon.

Is dit onder inwoners van Zaanstreek-Waterland anders dan in heel Nederland?

Vergeleken met de landelijke meting van februari, zijn panelleden van Zaanstreek-Waterland over het algemeen **meer bereid** zich aan de maatregelen te houden.

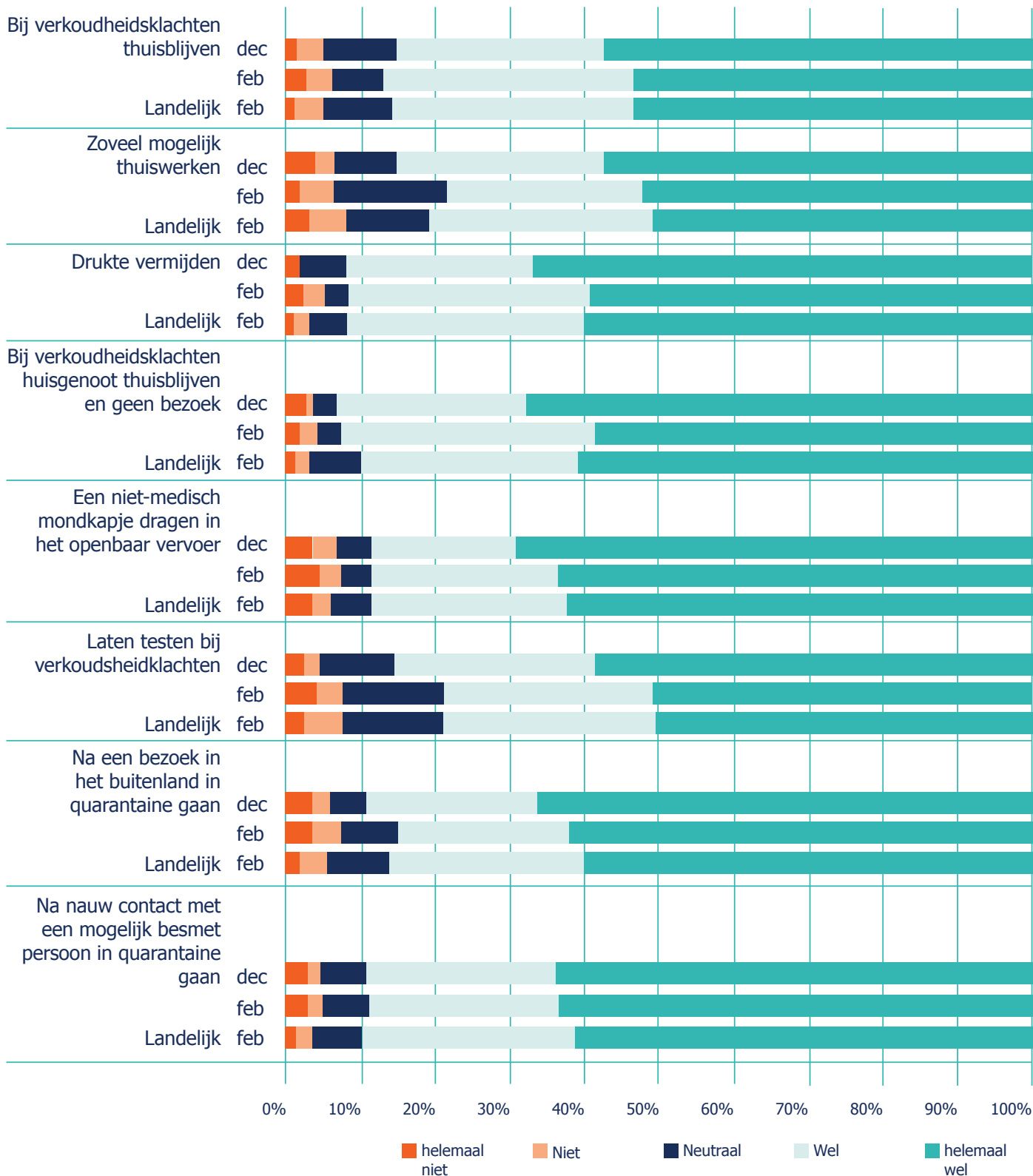
De bereidheid nam vooral toe op het gebied van:

- bij verkoudheidsklachten thuisblijven;
- testen bij verkoudheidsklachten;
- thuisblijven en geen bezoek bij verkoudheidsklachten van een huisgenoot.

Panelleden zijn wel iets **minder bereid** dan de rest van Nederland om:

- zoveel mogelijk thuis te werken;
- in quarantaine te gaan na een bezoek in het buitenland;
- in quarantaine te gaan na nauw contact met een besmet persoon.

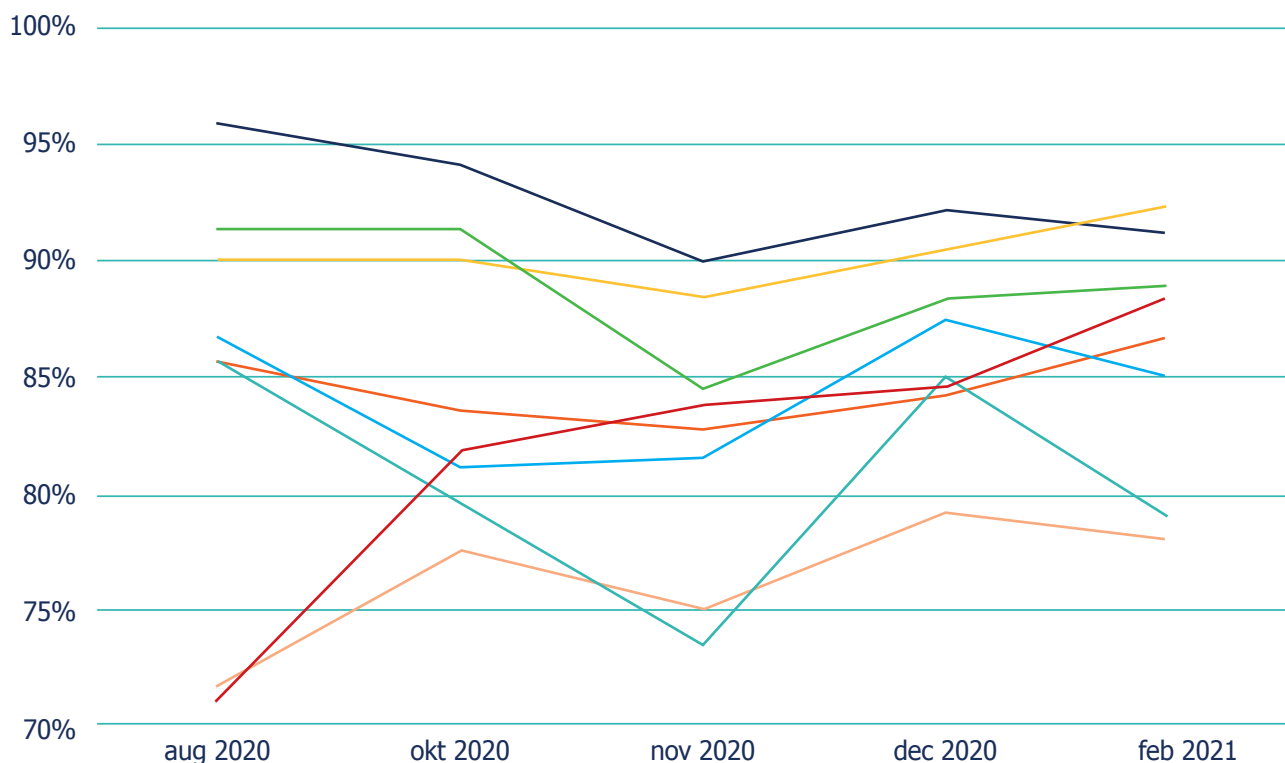
Bereidheid om aan de maatregelen te houden metingen december en februari

Is de bereidheid om zich aan de maatregelen te houden veranderd in de afgelopen maanden?

- De verschillende meetmomenten laten zien dat de bereidheid van de panelleden in de regio flink verschillen per periode. Een sterke afname in bereidheid is te zien tussen oktober en november. Vanaf november geven zij aan weer meer bereid te zijn om zich aan de maatregelen te houden.
- Tussen december en februari is de bereidheid wel iets afgenomen zoals het testen bij verkoudheidsklachten. Ook de bereidheid om in quarantaine te gaan na bezoek in het buitenland is iets afgenomen. De bereidheid is wel toegenomen om thuis te blijven bij klachten bij zichzelf of een huisgenoot. Verder neemt de bereidheid om een mondkapje te dragen in het openbaar vervoer steeds meer toe.

Verandering in bereidheid om aan de maatregelen te houden Regio Zaanstreek-Waterland

- Bij verkoudheidsklachten thuisblijven
- Zoveel mogelijk thuiswerken
- Drukke vermijden
- Bij verkoudheidsklachten huisgenoot: thuisblijven en geen bezoek
- Een niet-medisch mondkapje dragen in het openbaar vervoer
- Laten testen bij verkoudheidsklachten
- Na een bezoek in het buitenland in quarantaine gaan
- Na nauw contact met een mogelijk besmet persoon in quarantaine gaan

Ervaren coronaklachten

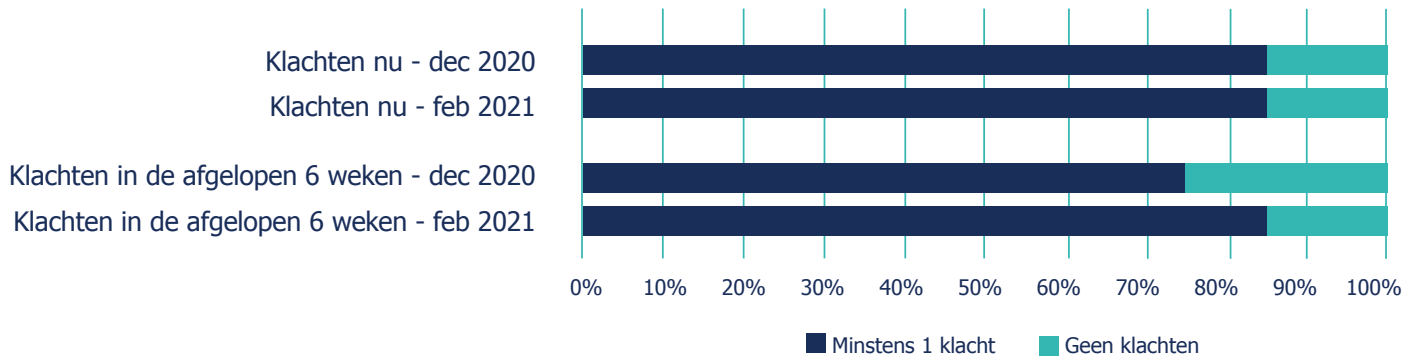
Hoezeer hebben inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland last van coronaklachten in februari?

Coronaklachten zijn:

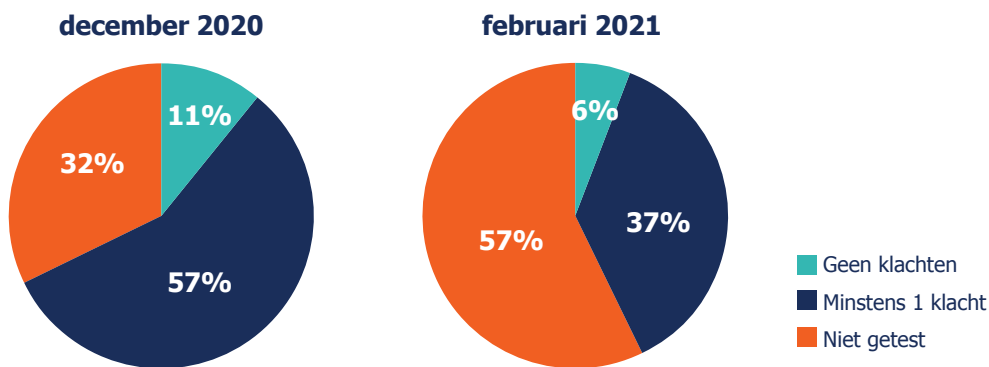
Verhoging, koorts, hoesten, niezen, neusverkouden, loopneus, keelpijn, moeilijk ademen en/of verlies van reuk en smaak.

- Rond de 15% van de panelleden meldt klachten in de afgelopen 6 weken. Van de mensen met minstens 1 klacht laat 37% zich testen. Dit is een **flinke afname** vergeleken met december.

Klachten - Nu en in de afgelopen weken

Heeft zich laten testen

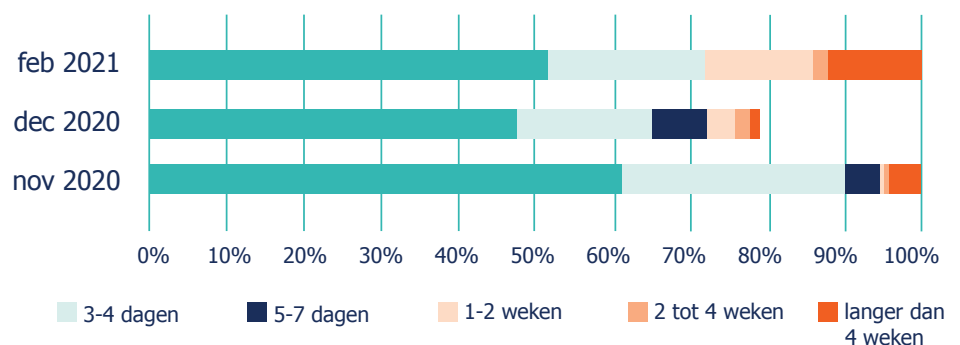
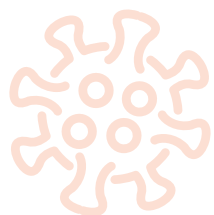

Testgedrag

Hoe lang duurt het voordat inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland zich laten testen?

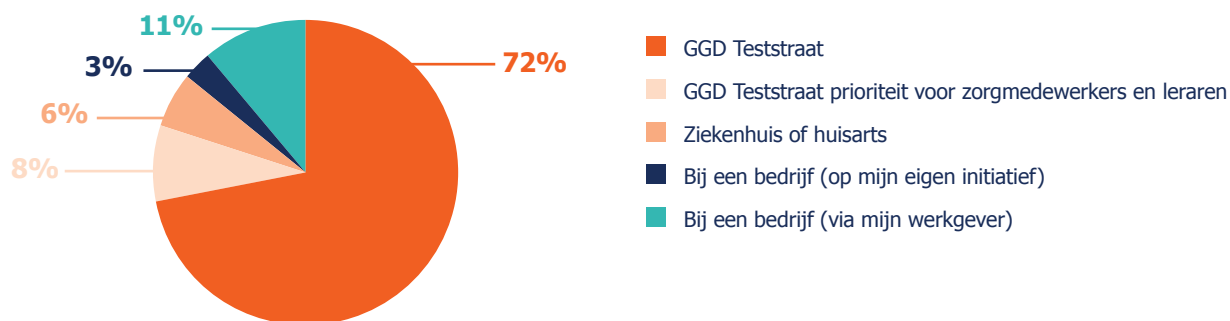
- In februari laten vrijwel alle panelleden met (milde) klachten zich testen vergeleken met eind december. Wel wachten ze nog steeds langer om zich te laten testen vergeleken met de laatste maanden van 2020. In totaal laat iets minder dan 90% zich binnen een week testen. Opvallend is wel dat 13% meer dan 4 weken wacht met testen.

Duur totdat inwoners met klachten zich laten testen

Waar laten inwoners zich testen?

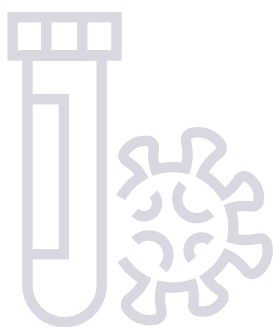
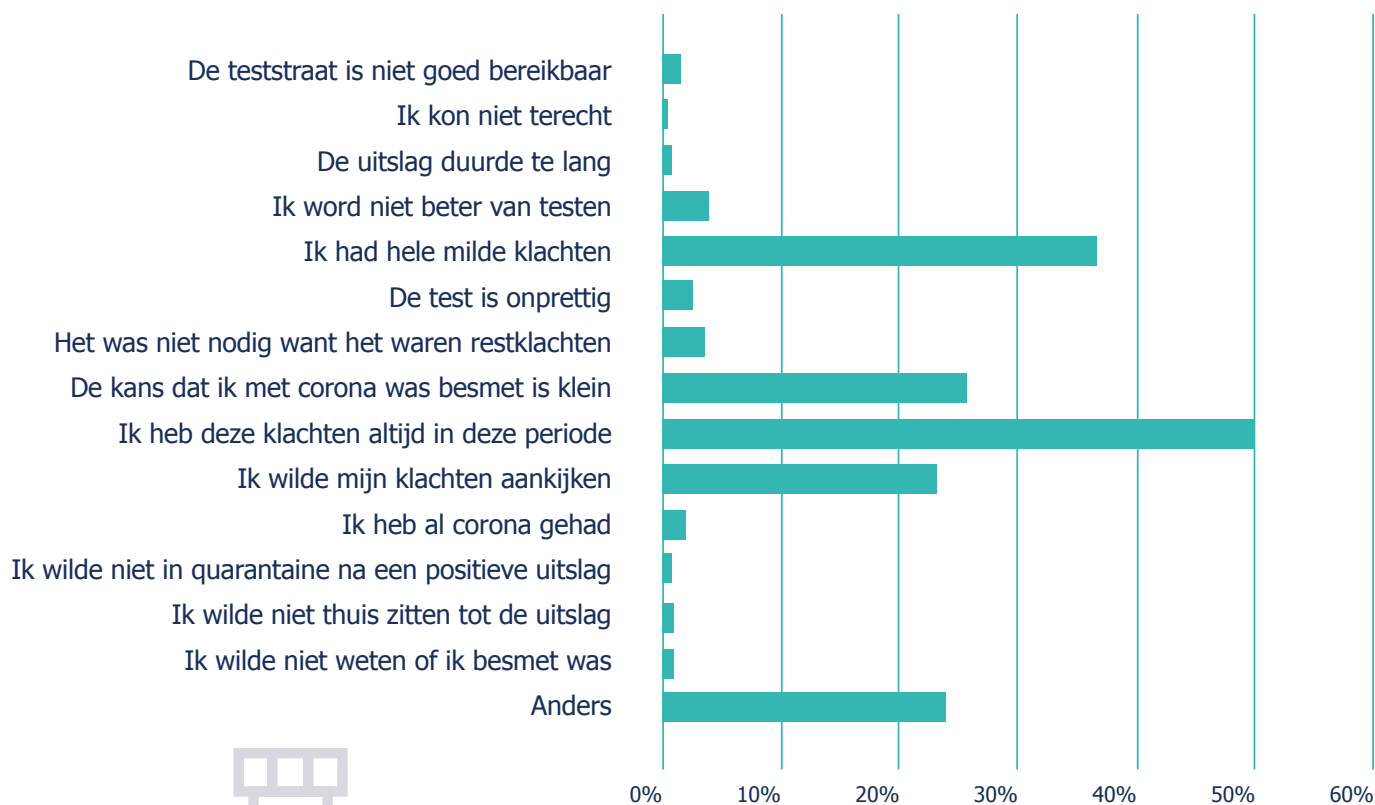
- Panelleden in Zaanstreek-Waterland laten zich nog vooral in de GGD teststraat testen. Dat **is niet veranderd** vergeleken met eind december. Het percentage inwoners wat zich in februari liet testen bij een bedrijf nam wel af vergeleken met december.

Wat zijn de redenen dat inwoners in heel Nederland zich niet laten testen?

- Milde klachten en klachten die vaker voorkomen in een bepaalde periode zijn vaak de redenen om niet te testen.
- Nederlanders geven ook als reden dat de kans op besmetting klein is en dat ze liever de klachten aankijken.

Wat was de reden om niet te testen?

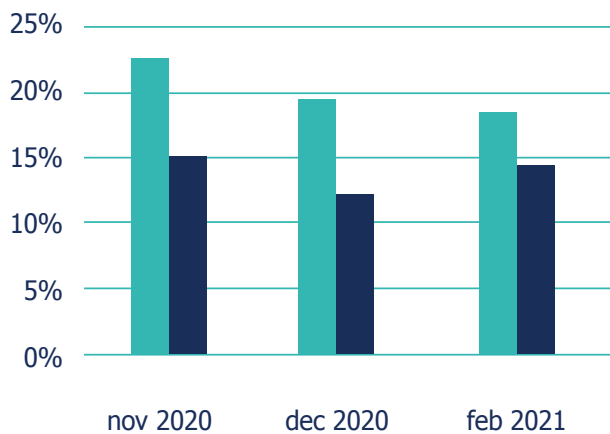

Mentale gezondheid

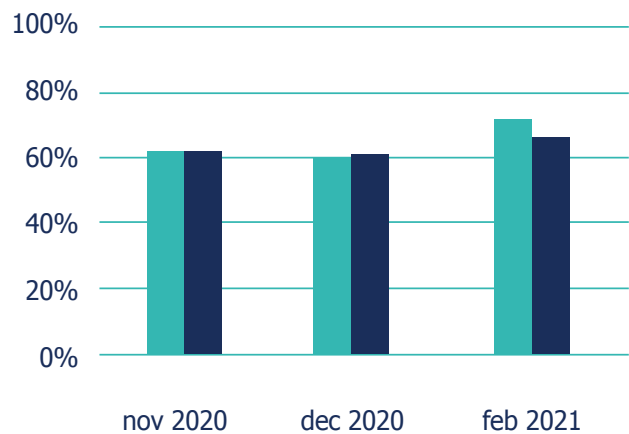
Hoe beoordelen inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland hun mentale gezondheid vergeleken met heel Nederland?

- 18% van de panelleden in de regio zegt zich (zeer) vaak gestrest te voelen. Dit percentage is wel iets afgenomen in de laatste paar maanden. Wel zijn panelleden in de regio nog steeds meer gestrest vergeleken met de rest van Nederland. Opvallend is dat gevoelens van stress landelijk toenemen, terwijl deze gevoelens in de regio Zaanstreek-Waterland juist iets afnemen.
- In februari geeft 73% van de panelleden in de regio aan zich enigszins tot zeer eenzaam te voelen. Dit is een **flinke stijging** vergeleken met eind 2020. Toen gaf rond de 60% van de panelleden aan zich eenzaam te voelen. Landelijk is er ook een stijging te zien in eenzame gevoelens, maar niet zo sterk als in de regio.

(Zeer) vaak gestrest voelen

Eenzaamheid

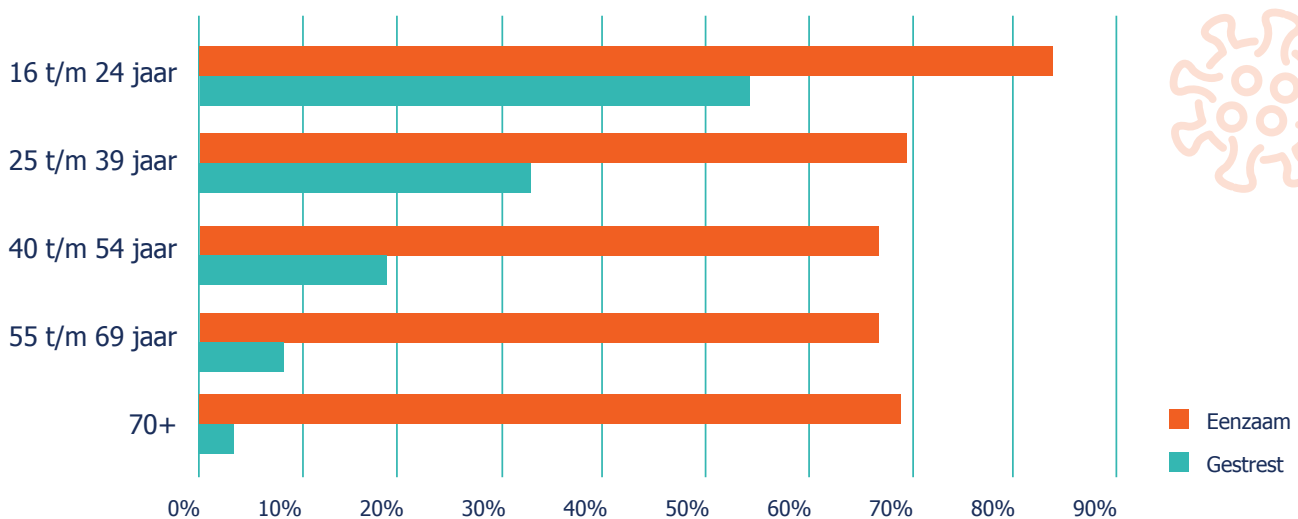
■ Regio Zaanstreek-Waterland

■ Landelijk

Verschildt landelijk de mate van mentale gezondheid tussen leeftijdsgroepen?

- De jongste leeftijdsgroep (16-24 jaar) voelt zich het meest gestrest en eenzaam. De stress gevoelens nemen af met de leeftijd. Inwoners boven de 70 geven aan het minst gestrest te zijn.
- Eenzaamheid komt in alle leeftijdsgroepen veel voor, het meest onder 16-24 jarigen. Rond de 84% van deze groep zegt zich eenzaam te voelen. Dit percentage neemt iets af over de jaren, maar stijgt weer naar 70% onder inwoners boven de 70 jaar.

Mentale gezondheid per leeftijdscategorie

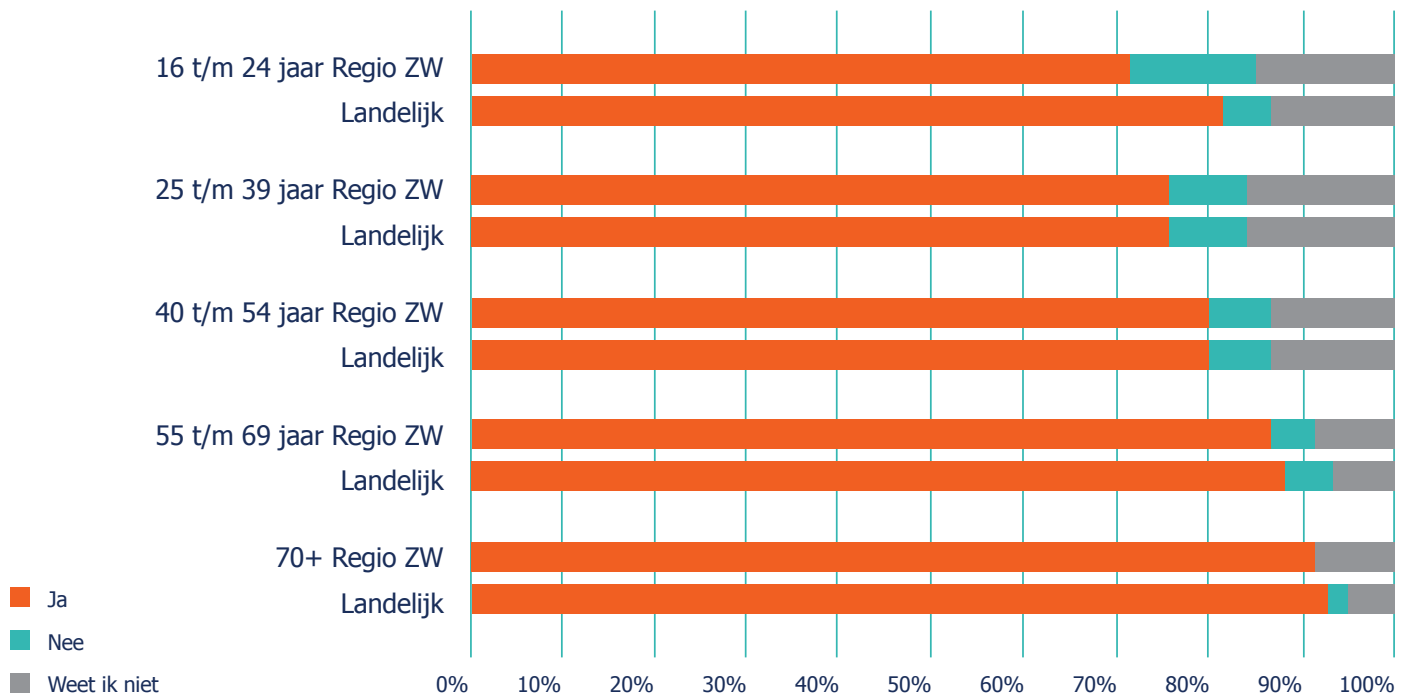
■ Eenzaam
■ Gestrest

Vaccineren

Hoe bereid zijn inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland om zich te laten vaccineren vergeleken met de inwoners van heel Nederland?

- In de regio willen, net als in heel Nederland, vooral ouderen boven 55 jaar zich laten vaccineren. Geen van de ondervraagde panelleden van 70 en ouder staat negatief tegenover het vaccin.
- Jongeren tussen de 16 en 24 jaar oud staan minder positief tegenover het vaccineren. Meer dan 14% wil het vaccin niet vergeleken met 5% landelijk.
- Landelijk geven inwoners aan meer bereid te zijn om zich te laten vaccineren dan inwoners in de regio.

Vaccinatiebereidheid naar leeftijd

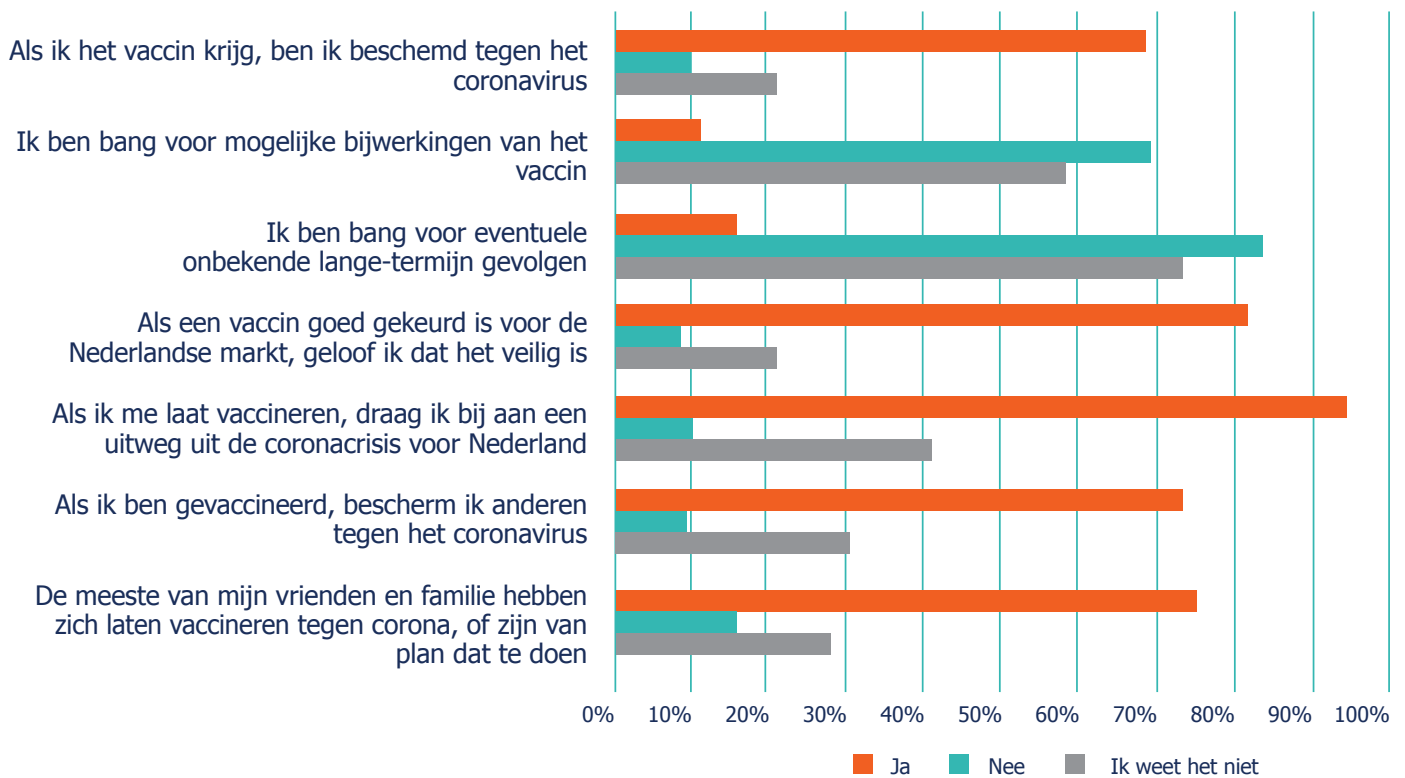

Hoe denken inwoners in Nederland over vaccinatie tegen het coronavirus?

Aan panelleden in heel Nederland is gevraagd wat zij denken over het vaccin tegen het coronavirus. Hierbij is gekeken naar hun bereidheid om zich te vaccineren. De uitkomst is te zien in de grafiek hieronder.

- Bijna 5% van de inwoners in het landelijk panel wil zich niet laten vaccineren. Van deze groep gelooft maar 10% dat het vaccin beschermt tegen het virus. Daarnaast hebben ze meer angst voor bijwerkingen en lange-termijn effecten van het vaccin. Een kleine 16% geeft aan dat de meeste familieleden en vrienden zich laten vaccineren.
- Landelijk twijfelt 11% van de panelleden of zij zich willen laten vaccineren. Daarbij speelt vooral angst voor bijwerkingen en langetermijngevolgen een rol. Zo'n 21% gelooft dat het vaccin hen beschermt en vertrouwt op de veiligheid na goedkeuring. Van deze groep geeft 29% aan vrienden en familie te hebben die zich laten vaccineren.
- Met 85% wil een grote meerderheid van het landelijk panel zich laten vaccineren. Zij denken vaker dat het vaccin hen beschermt (69%) en dat deze veilig is (82%). Daarnaast denkt 95% dat het vaccin een uitweg biedt uit de coronacrisis. Een groot aantal panelleden geeft met 75% aan dat hun vrienden en familie zich laten vaccineren. 75% van deze groep denkt ook dat het vaccin anderen beschermt tegen het coronavirus.

Vaccinatie stellingen (helemaal) mee eens

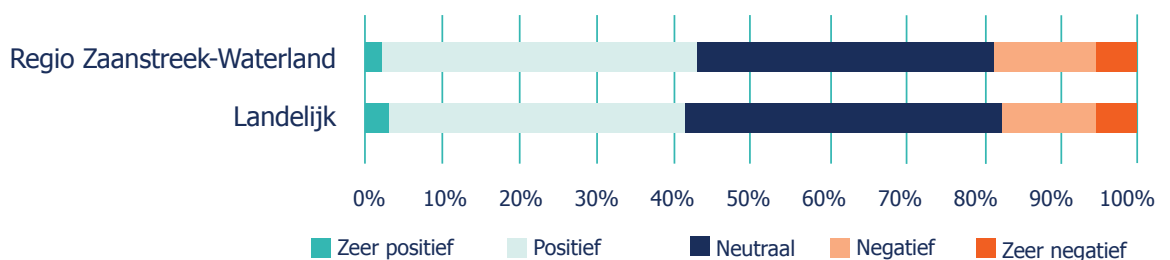
Vertrouwen en communicatie

Hoeveel vertrouwen hebben de inwoners in de regio in de aanpak van de overheid? Staan zij achter de coronamaatregelen vergeleken met de rest van Nederland?

Wij vroegen panelleden van de regio opnieuw wat zij van de maatregelen tegen het coronavirus vinden. Zij zijn iets **minder positief** over de aanpak van de overheid dan landelijk is gemeten.

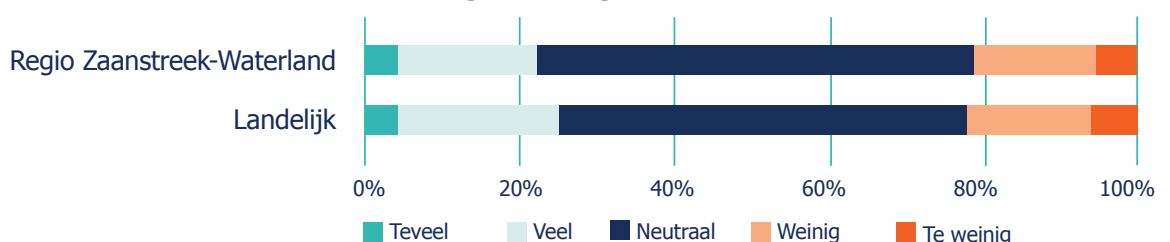
- In december geeft 47% van de regio nog aan positief te zijn over de aanpak van de overheid. Dit is in februari gezakt naar 42%. Daarnaast geeft 19% van de inwoners aan negatief te zijn over de aanpak van de overheid. Landelijk is dit 17%. In december was dit zowel regionaal als landelijk 15% van de inwoners.

Vertrouwen in aanpak overheid

- Inwoners in de regio vinden steeds meer dat er (te) veel coronamaatregelen gelden. In februari geeft 22% van de inwoners dit aan vergeleken met 19% in december. Landelijk vindt 25% van de inwoners dat er (te) veel maatregelen gelden.

De huidige maatregelen

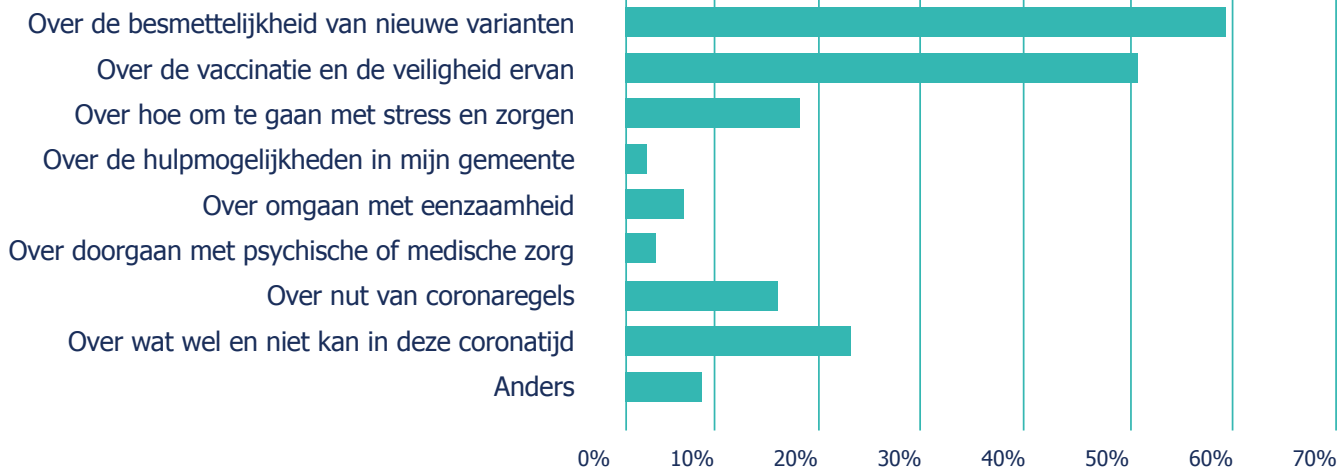
Welke informatie over het coronavirus willen inwoners in Zaanstreek-Waterland ontvangen?

Wij vroegen aan panelleden in de regio over welke coronaonderwerpen zij meer informatie willen krijgen.

- Zo'n 42% wil meer informatie ontvangen. Van deze groep vraagt bijna 60% om meer informatie over de nieuwe coronavarianten. Ook de veiligheid van de vaccinatie is een onderwerp waarover inwoners meer informatie willen ontvangen. Daarnaast is informatie over wat wel en niet kan in coronatijd gewenst.
- Een aantal panelleden vulden 'anders' in. Zij willen graag meer weten over de invloed van het vaccin op medische aandoeningen. Daarnaast was er ook vraag naar informatie over de tijdsplanning van de vaccinaties.

Informatiebehoefte

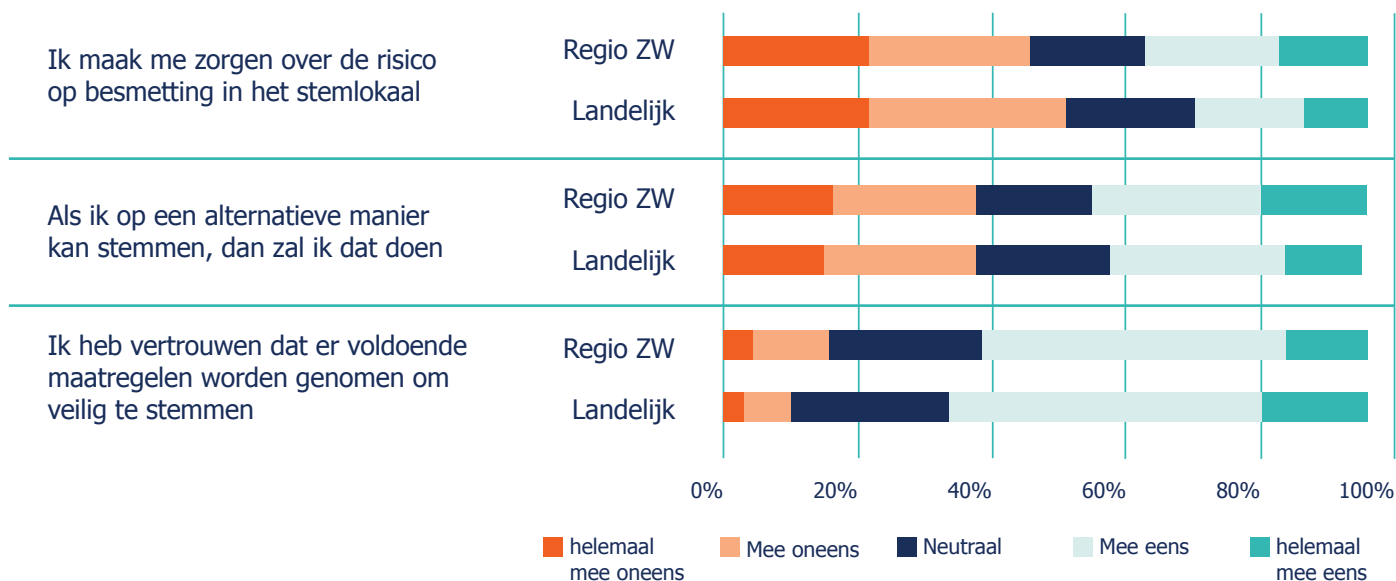

Op 15 maart vinden de Tweede Kamerverkiezingen plaats.

- Meer panelleden in de regio maken zich zorgen dan de rest van Nederland om besmet te raken in het stemlokaal; 32% tegenover 26% landelijk.
- Zij kiezen er ook vaker voor om op een alternatieve manier te stemmen. Zo'n 45% van de panelleden in de regio wil daar gebruik van maken tegenover 41% landelijk.
- Daarnaast geven ze vaker aan minder vertrouwen te hebben dat er voldoende maatregelen worden genomen om veilig te stemmen. Bijna 16% denkt dat er niet voldoende maatregelen worden genomen. In de rest van Nederland geeft 10% van de panelleden dit aan.

Veiligheid verkiezingen

Bereidheid om aan de maatregelen te houden varieert per maatregel en jongere inwoners zijn vaker eenzamer en minder bereid om zich te laten vaccineren.

Nog steeds zijn veel mensen bereid zich aan de maatregelen te houden. Zoals thuisblijven als zij of huisgenoten klachten hebben. Of als ze in contact zijn geweest met een besmet persoon. Wel neemt de bereidheid af om te laten testen bij verkoudheid, thuis te werken en in quarantaine te gaan na een bezoek in het buitenland. In de regio zijn panelleden ten opzichte van Nederland minder bereid in quarantaine te gaan na nauw contact en na bezoek in het buitenland.

De daling in bereidheid om zich te laten testen is te merken aan het percentage mensen dat zich laat testen bij (milde) klachten. Vergeleken met december lieten minder mensen met klachten zich testen. Redenen om niet te testen zijn dat klachten vaak mild zijn. Ook kijken ze de klachten aan of denken ze dat de klachten niet door corona komen. Het is van belang dat inwoners zich, ook bij milde klachten, laten testen. Nog steeds test meer dan 1 op de 10 mensen positief op corona.

Gevoelens van stress lijken de afgelopen periode iets te dalen. Inwoners in de regio geven nog wel aan zich gestrester te voelen dan de rest van Nederland. De jongste leeftijdsgroep van 16 t/m 24 jaar voelt zich het meest gestrest. Veel mensen voelen zich ook eenzaam. Deze gevoelens komen voor in alle leeftijdsgroepen, maar de jongste leeftijdsgroep heeft hier het meeste last van.

In februari geven meer inwoners aan minder vertrouwen te hebben in de aanpak van de overheid. Daarnaast vinden ze ook dat er te veel maatregelen gelden. Ze zijn vergeleken met landelijk cijfers, ook minder bereid om zich te laten vaccineren. Verder geven ze aan meer informatie te willen krijgen over het coronavirus. Zoals over de nieuwe corona-varianten, de veiligheid van het vaccin en de regels en maatregelen. Voor de nieuwe verkiezingen maken ze zich ook zorgen over mogelijke besmetting in het stembureau.

De GGD adviseert om inwoners te stimuleren zich aan de maatregelen te houden en zich te laten testen bij klachten, ook bij milde klachten. Daarnaast is er meer aandacht nodig voor mentale gezondheidsproblemen, vooral onder jongeren. Ook is het van belang om de vaccinatiebereidheid in deze groep te vergroten. Daarnaast is er nog een grote informatie-behoefte onder inwoners. Zoals over communicatie over de besmettelijkheid van de nieuwe varianten, de vaccinatie-veiligheid en wat wel en niet kan in deze coronatijd.

Achtergrondkenmerken

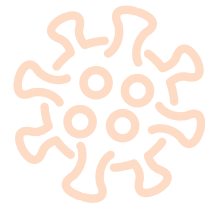
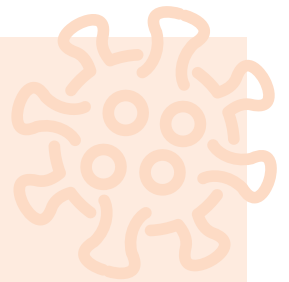
Alle acht gemeenten van de regio Zaanstreek-Waterland zijn in dit onderzoek vertegenwoordigd. De vragenlijst werd opgestuurd naar panelleden van GGD Zaanstreek-Waterland. Daarnaast is de vragenlijst verspreid onder alle inwoners via (social) media. In totaal hebben 609 panelleden en inwoners midden februari 2021 de vragenlijst ingevuld. De resultaten zijn vergeleken met de resultaten van de 691 panelleden die eind december 2020 meededen.

Vooraf vrouwen (73%) en hoger opgeleiden (56%) hebben meegedaan aan het onderzoek. De resultaten zijn daarom niet zomaar te vertalen naar de (gemiddelde) mening van de inwoner van de regio. Ze geven wel een aanduiding.

43% werkt in een cruciale beroepsgroep, zoals de zorg en onderwijs. Zo'n 11% heeft een beroep wat valt onder de vitale processen zoals veiligheid en stroomvoorziening. Van de deelnemers heeft 42% kinderen. Daarnaast heeft 61% betaald werk, is 5% werkloos en 19% met (vervroegd) pensioen.

Heeft u hulp nodig? Zoek contact!

- Voor medische vragen met betrekking tot uw eigen gezondheid bel uw huisarts.
 - Voor vragen over mentale gezondheid, zie www.steunpuntcoronazorgen.nl
 - Voor een luisterend oor: De Luisterlijn 0900 0767 (24/7)
 - Voor (praktische) hulp: Rode Kruis Hulplijn 070 4455888
 - Nazorg voor corona patiënten, zie www.c-support.nu
- Of kijk op www.ggdzw.nl of <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

Resultaten panelonderzoek coronavirus februari 2021

GGD Zaanstreek-Waterland, Epidemiologie - onderzoek@ggdzw.nl - Zaandam, maart 2021.

Overname van gegevens is toegestaan, indien voorzien van de volgende bronvermelding: Panelonderzoek corona februari 2021. GGD Zaanstreek-Waterland, maart 2021.